

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΠΑΤΕΡΙΚΑ ΜΕΛΕΤΗΜΑΤΑ ΤΟΜΟΣ Α΄

(Θεολογικά – Πατερικά – Γραμματολογικά – Ίστορικά
Έκκλησιολογικά – Ίστορικοεκκλησιαστικά)

Πρόλογος τοῦ συγγραφέως	17
Πρόλογος τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καί πάσης Ἑλλάδος κ.κ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΥ	19
Πρόλογος Β΄ Ἐκδόσεως	21

ΘΕΟΛΟΓΙΚΑ – ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΑ – ΙΣΤΟΡΙΚΑ

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α΄

Η ΑΚΑΤΑΛΥΤΗ ΠΑΡΟΥΣΙΑ ΤΟΥ ΘΕΟΥ ΣΤΟΝ ΚΟΣΜΟ ΚΑΤΑ ΤΟΥΣ ΠΑΤΕΡΕΣ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ

Α΄. Ἡ πληθωρική παρουσία τοῦ Θεοῦ στόν κόσμον	26
Β΄. Ἡ διπλόη (διπλή ὄψις) τῆς θείας φύσεως	28
Γ΄. Ἡ σύλληψις τῆς θείας παρουσίας	34
Δ΄. Ἡ εἰκόνα καί ἡ μοῖρα τοῦ ἀνθρώπου	40

Η ΕΝΟΤΗΣ ΤΗΣ ΜΙΑΣ ΑΝΑ ΤΗΝ ΟΙΚΟΥΜΕΝΗΝ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΟΥ ΘΕΟΥ

α) Φορεῦς ἐνότητος καί καθολικότητος ὄλων τῶν ἀνά τήν Οἰκου- μένην τοπικῶν ἐκκλησιῶν	45
β) Ἡ συμπαράστασις τῆς Κοινότητος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ρώμης πρός τήν ἐκκλησίαν τῆς Κορίνθου πρὸς διευθέτησιν (μιάς) ἔριδος ..	54

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β΄

Ο ΜΥΣΤΗΡΙΑΚΟΣ ΧΑΡΑΚΤΗΡΑΣ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ.
ΠΑΡΑΣΤΑΣΕΙΣ ΚΑΙ ΕΞΕΙΚΟΝΙΣΕΙΣ ΤΗΣ
ΣΤΗΝ ΠΑΤΕΡΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ

Πατερικάί μαρτυρίαι 73

ΠΑΤΕΡΙΚΑ - ΘΕΟΛΟΓΙΚΑ - ΓΡΑΜΜΑΤΟΛΟΓΙΚΑ

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ΄

ΕΚΚΛΗΣΙΟΛΟΓΙΚΑΙ ΑΝΤΙΛΗΨΕΙΣ ΙΓΝΑΤΙΟΥ ΑΝΤΙΟΧΕΙΑΣ

1. Ἡ περί τόν ἐπίσκοπον ἐκκλησιαστική ἐνότης, ἔκφρασις
τῆς μετὰ τοῦ Θεοῦ ἐνότητος (Χριστός - Ἐπίσκοπος - Ἐκκλησία) 99
2. Ἡ Θ. Εὐχαριστία οὐσιαστικωτέρα ἔκφρασις ἐνότητος
τῆς Ἐκκλησίας καί «Φάρμακον Ἀθανασίας» 117

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Δ΄

Ο ΛΟΓΟΣ ΚΑΙ Η ΠΕΡΙ ΑΥΤΟΥ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ ΤΟΥ ΦΙΛΟΣΟΦΟΥ
ΚΑΙ ΜΑΡΤΥΡΟΣ ΙΟΥΣΤΙΝΟΥ

- Εἰσαγωγικά 127
1. Ἰουστίνος ὁ φιλόσοφος καί μάρτυς 128
 2. Ἡ χρῆσις τοῦ ὄρου «λόγος» παρά τοῖς Στωϊκοῖς 131
 3. Ὁ Λόγος ὡς θεῖον πρόσωπον 133
 4. Σπερματικός λόγος 141
 5. Ἡ πλήρης ἀποκάλυψις τοῦ θεοῦ Λόγου 147

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ε΄

ΠΡΟΤΥΠΟΝ ΙΕΡΑΡΧΟΥ ΑΓΩΝΙΣΤΟΥ ΤΗΣ ΟΡΘΟΔΟΞΙΑΣ
ΓΕΝΙΚΗ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΙΣ ΤΗΣ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΤΗΤΟΣ ΚΑΙ
ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ ΑΘΑΝΑΣΙΟΥ ΤΟΥ ΜΕΓΑΛΟΥ

- Εἰσαγωγικά 153
1. Βίος καί δράσις τοῦ Μ. Ἀθανασίου 157
 2. Τό συγγραφικόν ἔργον τοῦ Μ. Ἀθανασίου 176

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΣΤ'

ΚΑΠΠΑΔΟΚΙΑ. ΚΑΠΠΑΔΟΚΕΣ ΠΑΤΕΡΕΣ ΚΑΙ Η ΣΥΜΒΟΛΗ ΤΟΥΣ
ΣΤΗΝ ΕΠΙΚΡΑΤΗΣΗ ΤΟΥ ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΟΥ ΠΝΕΥΜΑΤΟΣ

A. Καππαδοκία	179
1. Συμβολή τῆς Καππαδοκίας στή διάδοση τοῦ Χριστιανικοῦ πνεύματος	186
2. Καππαδόκες Πατέρες τῆς Ἐκκλησίας	189
B. Οἱ Σεπτές Μητέρες τῶν Τριῶν Ἱεραρχῶν καί ἡ συμβολή τους στήν ἀνατροφή τους	194

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ζ'

Η ΠΑΡΑΔΟΣΙΣ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΚΑΤΑ
ΤΟΝ ΜΕΓΑΝ ΒΑΣΙΛΕΙΟΝ

Ἡ διαμόρφωσις τῆς θεολογικῆς σκέψεως τοῦ Μ. Βασιλείου ὑπό τῆν ἐπίδρασιν τῆς Ἁγίας Γραφῆς καί τῆς Διδασκαλίας τῶν Πατέρων	205
1. Ἡ Παράδοσις τῆς Ἐκκλησίας	210
2. Ἡ Ἐνότης τῆς Ἐκκλησίας	225

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Η'

Ο ΑΓΙΟΣ ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ ΘΕΟΛΟΓΟΣ. ΠΡΟΤΥΠΟ ΕΙΡΗΝΟΠΟΙΟΥ
ΚΑΙ ΥΠΟΔΕΙΓΜΑ ΑΥΤΟΘΥΣΙΑΣ

1. Ἡ συμβολή τοῦ Ἁγίου Γρηγορίου στήν ἐπικράτηση τῆς εἰρήνης καί ἐνότητος τῆς Ἐκκλησίας	251
2. Ἐκκλησιαστικές διενέξεις καί διαιρέσεις	257
3. Ὁ Γρηγόριος ὡς εἰρηνοποιός - Οἱ περί εἰρήνης λόγοι του	265
4. Ἡ θεμελίωσις τῆς εἰρήνης	270
5. Ὁ Γρηγόριος ὑπόδειγμα αὐτοθυσίας	275
6. Παραίτηση τοῦ Γρηγορίου	280

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Θ'

ΓΡΗΓΟΡΙΟΥ ΝΥΣΣΗΣ

ΜΕΡΟΣ Α'

Η ΘΕΩΣΙΣ ΤΟΥ ΑΝΘΡΩΠΟΥ ΕΝ Τῷ ΠΡΟΣΩΠῳ
ΤΟΥ ΕΝΣΑΡΚΩΘΕΝΤΟΣ ΛΟΓΟΥ ΤΟΥ ΘΕΟΥ

1. Ἡ ἐν τῷ προσώπῳ τοῦ ἐνσαρκωθέντος Ἰησοῦ Χριστοῦ θέωσις τοῦ ἀνθρώπου	289
---	-----

2. Τά ἀποτελέσματα τῆς ἐνσαρκώσεως ἐπὶ τῆς ἀνθρωπίνης φύσεως	301
3. «Συνεργία» τοῦ ἀνθρώπου διὰ τὴν θέωσιν	302
4. Ἡ θέωσις τοῦ ἀνθρώπου ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ, διὰ τῶν Μυστηρίων	304
5. Ἡ θέωσις τοῦ ἀνθρώπου διὰ τῆς ἀρετῆς	307
6. Ἡ θέωσις τοῦ ἀνθρώπου εἰς τὴν μυστικὴν ἔνωσιν τῆς ψυχῆς μετὰ τοῦ Θεοῦ	308
7. Ἡ δευτέρα-καινὴ δημιουργία	310

ΜΕΡΟΣ Β΄

Η ΧΡΙΣΤΟΛΟΓΙΑ ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ ΓΡΗΓΟΡΙΟΥ ΝΥΣΣΗΣ	313
Εἰσαγωγικά	313
Ὁ Γρηγόριος Νύσσης	314
Ἡ Χριστολογία τοῦ Γρηγορίου Νύσσης	316

ΜΕΡΟΣ Γ΄

Η ΠΕΡΙΠΕΤΕΙΑ ΤΟΥ ΑΝΘΡΩΠΟΥ ΚΑΤΑ ΤΟΝ ΓΡΗΓΟΡΙΟΝ ΝΥΣΣΗ	340
--	-----

ΜΕΡΟΣ Δ΄

Η ΣΥΝΕΧΗΣ ΠΟΡΕΙΑ ΤΗΣ ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΗΣ ΤΕΛΕΙΟΤΗΤΟΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΜΥΣΤΙΚΗΣ ΕΝΩΣΕΩΣ ΤΟΥ ΑΝΘΡΩΠΟΥ ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΘΕΟ

Εἰσαγωγικά	347
Α. Ἀρχὴ πνευματικῆς πορείας	347
Β. Δεύτερον στάδιον τῆς πνευματικῆς πορείας πρὸς τὴν τελειότητα ..	356
Γ. Τρίτον στάδιον τῆς πνευματικῆς πορείας πρὸς τὸν Θεόν	358

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ΄

Η ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΤΗΤΑ ΕΝΟΣ ΠΟΛΥΠΑΘΟΥΣ ΑΓΙΟΥ, ΙΩΑΝΝΟΥ ΤΟΥ ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΥ

ΜΕΡΟΣ Α΄

ΓΕΝΙΚΗ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΙΣ ΤΗΣ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΤΗΤΟΣ

1. Βιογραφικά τοῦ Χρυσοστόμου	369
2. Ἄνοδος τοῦ Χρυσοστόμου στὸν πατριαρχικὸν θρόνον τῆς Κωνσταντινουπόλεως	384
3. Καταδίκη καὶ ἐξορία τοῦ Χρυσοστόμου	389
4. Χαρακτηρισμός τῆς προσωπικότητος καὶ τοῦ ἔργου τοῦ Χρυ- σοστόμου	394

ΜΕΡΟΣ Β'

Η ΙΕΡΩΣΥΝΗ ΚΑΤΑ ΤΟΝ ΑΓΙΟΝ ΙΩΑΝΝΗΝ ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΝ

1. Σημαντικές πτυχές τοῦ ποιμαντικῆς ἔργου	399
2. Τό μεγαλεῖο καί ἡ σπουδαιότητα τῆς Ἱερωσύνης	403
3. Προϋποθέσεις Ἱερωσύνης - προσόντα ὑποψηφίων	406
4. Τά Χαρίσματα - Προτερήματα τῆς Ἱερωσύνης	410

ΜΕΡΟΣ Γ'

ΣΧΕΣΗ ΕΛΛΗΝΙΣΜΟΥ-ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΣΜΟΥ ΚΑΤΑ ΤΟΝ ΙΕΡΟ ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟ

1. Σύντομη ἱστορική διαδρομή τῶν σχέσεων Ἑλληνισμοῦ καί ἀρχικοῦ Χριστιανισμοῦ κατά τήν πνευματική πορεία τους μέχρι τῆς ἐποχῆς τοῦ Ἰωάννου Χρυσοστόμου	427
α) Ἐποχή Κ. Διαθήκης	430
β) Β' αἰώνας Ἑλληνισμός-Γνωστικισμός	435
γ) Ἀπολογητές	436
δ) Ἀποστολικοί Πατέρες	439
ε) Ἀλεξανδρινοί	443
στ) Μεγάλοι Πατέρες	446
2. Σχέσεις Ἑλληνισμοῦ καί Χριστιανισμοῦ κατά τόν Ἰωάννην Χρυσόστομον. Συνοπτική παρουσίαση τῶν θέσεων του	456
BIBΛΙΟΓΡΑΦΙΑ	469

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΑ'

ΚΥΡΙΑΛΟΣ ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΙΑΣ ΚΑΙ
Η ΧΡΙΣΤΟΛΟΓΙΚΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ ΤΟΥ

A. ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΑ	473
1. Ἡ ἀντιμετώπιση τοῦ χριστολογικοῦ ζητήματος ἀπό τίς σχολές Ἀλεξανδρείας καί Ἀντιοχείας	475
2. Ὑπερβολές - παρεκκλίσεις τῶν Θεολογικῶν Σχολῶν	477
α) Ἀλεξανδρείας: Ἀπολινάριος	478
β) Ἀντιοχείας: Διόδωρος Ταρσοῦ – Θεόδωρος Μοφουεστίας	482
I. Διόδωρος	482
II. Θεόδωρος Μοφουεστίας	483
3. Ὁρθόδοξος Διδασκαλία	484
B. Ο ΝΕΣΤΟΡΙΟΣ ΚΑΙ Η ΧΡΙΣΤΟΛΟΓΙΚΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ ΤΟΥ	486
Γ. ΚΥΡΙΑΛΟΣ ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΙΑΣ	493

1. Βιογραφικά	493
2. Συγγραφικόν ἔργον	497
3. Ποιμαντικές Ἐνέργειες τοῦ Κυρίλλου	499
4. Ὁ ἀγών τοῦ Κυρίλλου κατά τοῦ Νεστορίου	506
Δ. Η ΧΡΙΣΤΟΛΟΓΙΚΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ ΤΟΥ ΚΥΡΙΛΛΟΥ΄	516
1. Θεία Οἰκονομία - Κένωσις	516
2. Αἱ δύο ἐν Χριστῷ φύσεις	517
3. Ἐνωσις τῶν δύο φύσεων ἐν Χριστῷ	521
4. Ἐνότης τοῦ προσώπου τοῦ Χριστοῦ	523
5. «Θεός ἐνανθρωπήσας καί σεσαρκωμένος»	528
6. Χριστολογική Διδασκαλία τοῦ Κυρίλλου	530
7. Οἱ συνέπειες τῆς ἐνότητος τοῦ προσώπου τοῦ Χριστοῦ	534
I. Ἀντίδοσις ἰδιωμάτων	534
II. Θεοτόκος	536
III. Μία προσκύνησις τοῦ Χριστοῦ	537
E. Η ΕΝΑΝΘΡΩΠΗΣΙΣ ΤΟΥ ΙΗΣΟΥ ΧΡΙΣΤΟΥ ΚΑΤΑ ΤΟΝ ΑΓΙΟΝ ΚΥΡΙΛΛΟΝ ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΙΑΣ	538
1. Συνοπτική Χριστολογική Διδασκαλία του	538
2. Ἡ ἔννοια καί τό νόημα τῶν ὄρων «Σάρκωσις» καί «Κένωσις» ..	539
3. Ἡ ἐνότης τοῦ προσώπου τοῦ Χριστοῦ	541
4. Συνέπειες τῆς ὑποστατικῆς ἐνώσεως ἐν τῷ Χριστῷ	547
ΠΗΓΑΙ	550
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ	552

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΒ΄

Η ΘΕΟΛΟΓΙΑ ΩΣ ΜΕΘΟΔΟΣ ΘΕΟΓΝΩΣΙΑΣ ΚΑΤΑ ΤΑ ΑΡΕΟΠΑΓΙΤΙΚΑ ΣΥΓΓΡΑΜΜΑΤΑ

1. Εἰσαγωγικά	555
2. Βίος Διονυσίου Ἀρεοπαγίτου	559
3. Ἔργα – Πραγματεῖες – Σκοπός τους	562
4. Τό θεολογικό σύστημα τοῦ Διονυσίου	563
5. Τό Σύμπαν	567
6. Ἡ προσέγγιση καί γνώση τοῦ Θεοῦ	570
7. Μέθοδοι θεογνωσίας (Καταφατική - Ἀποφατική - Ἐμπειρική) ..	571
8. Ἐπίλογος	581

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΓ'

ΑΓΙΟΥ ΙΩΑΝΝΟΥ ΤΟΥ ΣΙΝΑΪΤΟΥ
«ΚΛΙΜΑΞ Η ΟΥΡΑΝΟΔΡΟΜΟΣ»

Ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Σιναΐτου «Κλίμαξ ἡ οὐρανοδρόμος» 583

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΔ'

Η ΦΙΛΟΣΟΦΙΚΗ ΚΑΙ Η ΘΕΟΛΟΓΙΚΗ ΓΝΩΣΙΣ ΚΑΤΑ ΤΟΝ
ΓΡΗΓΟΡΙΟΝ ΠΑΛΑΜΑΝ ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΝ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

Ἡ φιλοσοφική καί ἡ θεολογική γνῶσις κατά τόν Γρηγόριον
Παλαμᾶν Ἀρχιεπίσκοπον Θεσσαλονίκης 601
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ 622

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΕ'

ΟΙ ΑΠΟΨΕΙΣ ΤΟΥ ΘΕΟΔΩΡΟΥ Β' ΛΑΣΚΑΡΕΩΣ ΠΕΡΙ
ΕΚΠΟΡΕΥΣΕΩΣ ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ ΠΝΕΥΜΑΤΟΣ

ΜΕΡΟΣ Α'

Οἱ ἀπόψεις τοῦ Θεοδώρου Β' Λασκάρεως περί ἐκπορεύσεως
τοῦ Ἁγίου Πνεύματος 625
1. Προσωπικότητα τοῦ Θεοδώρου Β' Λασκάρεως 626
2. Οἱ θεολογικές ἀπόψεις τοῦ Θεοδώρου Β' Λασκάρεως
περί ἐκπορεύσεως τοῦ Ἁγίου Πνεύματος.
Πατερικές μαρτυρίες..... 632

ΜΕΡΟΣ Β'

Η ΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΑ ΤΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΕΙΣ ΤΗΝ ΝΙΚΑΙΑΝ ΚΑΙ
ΑΙ ΘΕΟΛΟΓΙΚΟΦΙΛΟΣΟΦΙΚΑΙ ΑΝΑΖΗΤΗΣΕΙΣ ΤΟΥ ΘΕΟΔΩΡΟΥ Β'
ΛΑΣΚΑΡΕΩΣ (1222-1258)

Ἡ καλλιέργεια τῶν ἐπιστημῶν εἰς τήν Νίκαιαν καί
αἱ θεολογικοφιλοσοφικάι ἀναζητήσεις τοῦ Θεοδώρου
Β' Λασκάρεως (1222-1258) 645

ΕΚΚΛΗΣΙΟΛΟΓΙΚΑ

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΣΤ΄

Η ΠΕΡΙ ΕΙΚΟΝΩΝ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΚΑΙ
ΕΙΔΙΚΩΤΕΡΟΝ ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ ΙΩΑΝΝΟΥ ΔΑΜΑΣΚΗΝΟΥ

ΜΕΡΟΣ Α΄

Η ΠΕΡΙ ΕΙΚΟΝΩΝ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ

1. Ἡ Ἁγία Γραφή καί ἡ Ἱερά Παράδοσις πηγές χρήσεως τιμῆς
καί προσκυνήσεως τῶν ἱερῶν εἰκόνων 661
2. Τό ἀσύγκριτον τῶν εἰδώλων πρὸς τὰς ἱεράς εἰκόνας 668
3. Εἰκονομαχικὲς παρερμηνεῖες τῆς Π. Διαθήκης 670
4. Ἡ χρῆσις, τιμὴ καί προσκύνησις τῶν ἱερῶν εἰκόνων εἶναι
διδασκαλία τῆς Ἐκκλησίας 672
5. Παράγοντες συντελέσαντες εἰς τὴν εἴσοδον τῶν ἱερῶν εἰκόνων
εἰς τοὺς ναοὺς 677
6. Λόγοι ὑπαγορευόντες τὴν τιμὴν καί προσκύνησιν τῶν ἱερῶν
εἰκόνων 678

ΜΕΡΟΣ Β΄

Η ΠΕΡΙ ΕΙΚΟΝΩΝ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ ΙΩΑΝΝΟΥ ΔΑΜΑΣΚΗΝΟΥ ΕΙΔΙΚΩΤΕΡΟΝ

- Ἡ περὶ εἰκόνων διδασκαλία Ἰωάννου Δαμασκηνοῦ εἰδικώτερον 681
- Ἀπεικόνισις Ἁγίων 689
- Σεβασμὸς καὶ τιμὴ τῶν ἱερῶν λειψάνων τῶν Ἁγίων 693
1. Ἡ ἔννοια τῆς εἰκόνης 694
2. Διὰ ποῖον λόγον ὑπάρχει ἡ εἰκὼν 694
3. Τί εἶναι τὸ εἰκονιζόμενον καὶ τί τὸ μὴ εἰκονιζόμενον καὶ πῶς
εἰκονίζεται τὸ καθένα 698
4. Τί εἶναι προσκύνησις καὶ πόσοι εἶναι οἱ τρόποι προσκυνήσεως 701
5. Πόσα καὶ ποῖα εἶναι τὰ προσκυνούμενα καὶ κατὰ πόσους τρό-
πους προσφέρομεν προσκύνησιν 702
6. Προσκύνησις τιμητικὴ καὶ προσκύνησις λατρευτικὴ 704
7. Σχετικὴ εἶναι ἡ προσκύνησις τῶν ἱερῶν εἰκόνων 705
8. Ἡ τιμὴ τῶν εἰκόνων εἶναι ἀρρήκτως συνυφασμένη μὲ
τὴν τιμὴν τῶν Ἁγίων 706
9. Ἡ τιμητικὴ προσκύνησις τῶν Ἁγίων δὲν ἀπαγορεύεται εἰς
τὴν Ἁγίαν Γραφήν 706

10. Αίτιον τῆς ἀπαγορευτικῆς διατάξεως τῆς Π. Διαθήκης (εἶναι) τό ἀπερίγραπτον τῆς θείας φύσεως	708
11. Ἡ ἐν Χριστῷ θέωσις τῆς φύσεως καὶ τῶν Ἁγίων (εἶναι) ἐπαρκῆς λόγος τῆς τιμῆς καὶ τῆς ἐξωτερικῆς ἀπεικονί- σεώς των	710
12. Ἡ κατασκευὴ καὶ χρῆσις τῶν εἰκόνων (εἶναι) ἀνάγκη τῆς ὕλικῆς καὶ αἰσθητῆς φύσεως τῶν ἀνθρώπων	711
13. Ἡ ἀναγωγικὴ σημασία τῆς εἰκόνος	712
14. Παιδαγωγικὴ, διδακτικὴ καὶ ὑπομνηστικὴ (εἶναι) ἡ σημασία τῆς εἰκόνος	713
15. Ἴσχυς καὶ δύναμις τῆς εἰκόνος	714
16. Οἱ ἱερέες εἰκόνες (εἶναι) ἀρχαία παράδοσις τῆς Ἐκκλησίας	715

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΖ'

ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΤΙΜΗΣ ΚΑΙ ΠΡΟΣΚΥΝΗΣΕΩΣ ΤΩΝ ΙΕΡΩΝ ΕΙΚΟΝΩΝ ΚΑΙ ΟΙ ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΕΙΚΟΝΟΜΑΧΙΑΣ ΑΝΤΙΛΗΨΕΙΣ ΤΟΥ ΙΕΡΟΥ ΦΩΤΙΟΥ

1. Προϊστορία περὶ τῆς τιμῆς καὶ προσκυνήσεως τῶν ἱερῶν εἰκόνων	719
α) Παρομοιώσεις καὶ προτυπώσεις	730
β) Εἰκονογραφικὲς παραστάσεις τῶν Τριῶν Προσώπων τῆς Ἁγίας Τριάδος	733
2. Ἀποστολικὴ παράδοσις τῆς Ἐκκλησίας: Ἡ πρώτη ἐμφάνιση καὶ χρῆσις τῶν ἱερῶν εἰκόνων	737
α) Φυσικὲς εἰκόνες τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ	739
β) Εἰκόνες τῆς Παναγίας Θεοτόκου	741
γ) Εἴσοδος τῶν ἱερῶν εἰκόνων στοὺς χριστιανικοὺς ναοὺς καὶ τῆ θεία λατρεία	744
δ) Ἡ Συμβολὴ τῶν Μαρτύρων στὴν καθιέρωση τῆς τιμῆς τῶν ἱερῶν εἰκόνων	744
ε) Παράγοντες συντελέσαντες στὴν εἴσοδο τῶν ἱερῶν εἰκόνων στοὺς ναοὺς	747
3. Ἡ τιμὴ καὶ προσκύνησις τῶν ἱερῶν εἰκόνων	749
4. Ὁ Ἀντιχριστιανικὸς χαρακτήρας τῆς εἰκονομαχίας	751
α) Περίοδοι εἰκονομαχίας	753
β) Ἀντιμετώπιση τῶν εἰκονομάχων	755
5. Οἱ ἀντιλήψεις τοῦ ἱεροῦ Φωτίου ἔναντι τῆς εἰκονομαχίας	757
α) Ἡ πολεμικὴ τῶν εἰκονομάχων ἐναντίον τῶν εἰκόνων	760

β) Ἡ ἐπιχειρηματολογία τοῦ ἱεροῦ Φωτίου ὑπὲρ τῶν ἱερῶν εἰκόνων	762
γ) Οἱ εἰκόνες μέσα μεταδόσεως ἀγιασμοῦ καὶ χάριτος	766

Ι Σ Τ Ο Ρ Ι Κ Ο Ε Κ Κ Λ Η Σ Ι Α Σ Τ Ι Κ Α

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΗ΄

ΥΠΗΡΞΕ ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΟΣ ΕΠΙΣΚΟΠΟΣ, ΑΓΙΟΣ ΚΑΙ ΠΟΛΙΟΥΧΟΣ ΤΡΙΚΚΗΣ; ΚΑΙ ΠΟΤΕ;

Ὑπῆρξε Οἰκουμένιος Ἐπίσκοπος, Ἅγιος καὶ Πολιούχος Τρίκκης; καὶ Πότε;	775
1. Ἡ διάδοσις τοῦ Χριστιανισμοῦ στή Θεσσαλία	776
2. Ἡ διάδοσις τοῦ Χριστιανισμοῦ στήν Τρίκκη	778
3. Οἰκουμένιος	780
4. Προϋποθέσεις καὶ μαρτυρίες ἀναγνώρισεως τοῦ Οἰκουμενίου ὡς Ἁγίου καὶ πολιούχου Τρίκκης	784
5. Γραπτὰ τεκμήρια καὶ μαρτυρίες ὑπὲρ τῆς ἀναγνώρισεως τοῦ Οἰκουμενίου ὡς Ἁγίου καὶ πολιούχου τῆς πόλεως Τρίκκης	795

ΠΙΝΑΚΑΣ ΑΛΦΑΒΗΤΙΚΟΣ ΟΝΟΜΑΤΩΝ, ΕΝΝΟΙΩΝ ΚΑΙ ΠΡΑΓΜΑΤΩΝ	799
ΔΗΜΟΣΙΕΥΜΑΤΑ – ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΕΣ ΕΡΓΑΣΙΕΣ	823